

RAN - 2108002203050012

RAN-2108002203050012**T. Y. B. Com. (External) Examination March - 2023****Advance Accounting and Auditing - IV****Time: 3 Hours]****[Total Marks: 100****સૂચના : / Instructions**

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

☛ T. Y. B. Com. (External)

Name of the Subject :

☛ Advance Accounting and Auditing - IV

Subject Code No.: 2108002203050012

Seat No.:

Student's Signature

- (૨) બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(૩) આ પ્રશ્નપત્ર ૧૦૦ ગુણનું છે.
(૪) જમણી બાજુના આંકડા દરેક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
(૫) પ્રશ્ન ક્રમાંક ૧ અને ૬ ફરજિયાત છે.

પ્ર. ૧. માંગ્યા મુજબ જવાબ આપો:**(૨૦)**

- (૧) નીચેની માહિતી પરથી કાર્યશીલ મૂડીમાં ફેરફાર દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરી અને ભંડોળ પ્રવાહ પત્રકમાં આવતી અસર જણાવો.
(ફક્ત કાર્યશીલ મૂડીમાં ફેરફારનીજ):

	રૂ.
(૧) સ્ટોકમાં વધારો	૧,૦૦,૦૦૦
(૨) લેણદારોમાં વધારો	૮૦,૦૦૦
(૩) લેણીહૂંડીમાં ઘટાડો	૨૦,૦૦૦
(૪) અગાઉથી ચૂકવેલ ખર્ચમાં વધારો	૨,૦૦૦
(૫) દેવીહૂંડીમાં ઘટાડો	૫,૦૦૦
(૬) રોકડ અને બેંક સિલ્લકમાં ઘટાડો	૧૦,૦૦૦
(૭) ચૂકવવાના બાકી ખર્ચમાં વધારો	૭,૦૦૦

(૨) રંગ લી.ની માહિતી નીચે મુજબ છે:

ચાલુ ગુણોત્તર	૨.૫
પ્રવાહી ગુણોત્તર	૧.૫
કાર્યશીલ મૂડી	રૂ. ૧,૨૦,૦૦૦
બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ	રૂ. ૨૦,૦૦૦

ગણતરી કરી નીચેની રકમ શોધો :

ચાલુ મિલકતો, પ્રવાહી દેવા અને સ્ટોક.

(૩) વેચાણ પર કમિશન (રોકડ વેચાણના ૨% અને ઉધાર વેચાણના ૩%) ખરેખર વેચાણ પછીના મહિને ચૂકવવામાં આવે છે, ઉધાર વેચાણ રોકડ વેચાણ કરતાં ૪ ગણું છે. જો એપ્રિલ માસનું ચૂકવેલ કમિશન રૂ. ૮૪,૦૦૦ હોય તો માર્ચ માસનું વેચાણ શોધો.

(૪) ખાલી જગ્યા પૂરો :

ઉત્પાદન શક્તિ	૬૦%	૭૫%	૯૦%
ઉત્પાદન એકમો	-	-	૧૦,૮૦૦
એકમ દીઠ મજૂરી	(?)	૦.૩૦	૦.૩૦
એકમ દીઠ ઘસારો	૦.૪૫	(?)	૦.૩૦
એકમ દીઠ વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચા	૦.૬૦	(?)	(?)

(૫) નીચેની માહિતી પરથી જો વેચાણ પર ૨૫%નો ચોખ્ખો મેળવવો હોય તો કેટલા એકમોનું વેચાણ કરવું જોઈએ?

એકમ દીઠ વેચાણ કિંમત - રૂ. ૫૦

એકમ દીઠ ફાળો - રૂ. ૩૦

સ્થિર ખર્ચા - રૂ. ૩,૬૦,૦૦૦

પ્ર. ૨ (અ) નીચેની વિગતો હર્ષ લી.ના નાણાકીય રેકોર્ડમાંથી લેવામાં આવી છે.

(૧૨)

રોકડ વેચાણ (ચોખ્ખા ઉધાર વેચાણના ૨૫%) રૂ. ૭,૫૨,૦૦૦

વ્યવસ્થિત ખરીદી ચોખ્ખા કુલ વેચાણના ૮૧.૨૫%

ઈક્વિટી શેર મૂડી રૂ. ૧૧,૭૫,૦૦૦

૧૫% ના ડિબેન્ચર રૂ. ૯,૪૦,૦૦૦

ડિબેન્ચર વટાવ રૂ. ૨૮,૫૦૦

ચોખ્ખો નફો (૫૦% કર પહેલાં).....	રૂ. ૩,૭૬,૦૦૦
અનામતો	રૂ. ૨,૪૪,૪૦૦
દેવાદારો	રૂ. ૩,૯૯,૫૦૦
પ્રાથમિક ખર્ચ	રૂ. ૯૪,૦૦૦

ઉપરની માહિતી પરથી નીચેના ગુણોત્તરો ગણો:

- (૧) સંચાલન ગુણોત્તર
- (૨) કુલ રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
- (૩) શેરહોલ્ડરોના ભંડોળો પર વળતરનો દર
- (૪) દેવાદાર ગુણોત્તર (વર્ષના ૩૬૦ દિવસો)
- (૫) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર
- (૬) મૂડી ગીયરીંગ ગુણોત્તર

(બ) ચાવડા લી. ના વેપારી પ્રવૃત્તિઓ સાથે સંબંધિત માહિતી નીચે મુજબ છે: (૪)

દેવાદાર ગુણોત્તર : ૩ માસ, કાચા નફાનો ગુણોત્તર : ૨૫%

તા. ૩૧-૩-૨૦૨૧ ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનો કાચો નફો રૂ. ૧૪,૦૦,૦૦૦ હતો અને લેણીહૂંડી રૂ. ૮૭,૫૦૦ ની હતી.

શોધી કાઢો :

- (૧) વેચાણ
- (૨) દેવાદારો

અથવા

પ્ર. ૨. મહાવીર ઈલેક્ટ્રીક લી. ના રેકોર્ડમાંથી નીચેની માહિતી મળી છે: (૧૬)

- (૧) પ્રત્યક્ષ માલસામાનનો ખર્ચ એકમ દીઠ રૂ. ૭.
- (૨) પ્રત્યક્ષ મજૂરી ખર્ચ કલાક દીઠ રૂ. ૫૦ લેખે, એક એકમના ઉત્પાદન માટે જરૂરી કલાકો ૧.૬ છે.
- (૩) સેલ્સમેનને વેચેલ એકમ દીઠ રૂ. ૧ કમિશન આપવામાં આવે છે.
- (૪) ઉત્પાદનના પરોક્ષ ખર્ચાનો અંદાજ પ્રવૃત્તિની બે સપાટી માટે નીચે મુજબ છે:

ઉત્પાદન ક્ષમતા	૯૬%	?
ઉત્પાદનના એકમો	?	૧,૫૦,૦૦૦
ખર્ચાઓ:	રૂ.	રૂ.
પરોક્ષ માલસામાન	૨,૬૪,૦૦૦	૩,૩૦,૦૦૦
પરોક્ષ મજૂરી	૧,૫૦,૦૦૦	૧,૮૭,૫૦૦

તપાસ	૯૦,૦૦૦	૧,૧૨,૫૦૦
મરામત-નિભાવ	૮૪,૦૦૦	૧,૦૨,૦૦૦
સુપરવિઝન	૧,૯૮,૦૦૦	૨,૩૪,૦૦૦
યંત્રનો ઘસારો	૯૦,૦૦૦	૯૦,૦૦૦
એન્જિનીયરીંગ સેવા	૯૪,૦૦૦	૯૪,૦૦૦
સ્થિર વેચાણ - વિતરણ પરોક્ષ ખર્ચા (એકમ દીઠ)	૦.૭૦	૦.૫૬

ઉત્પાદન શક્તિએ કેટલીક માહિતી નીચે મુજબ છે:

કુલ પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ. ૪,૮૦,૦૦૦.

ઉપરની માહિતી પરથી ૯૬%, ૧૦૦% અને ૧૧૨% ઉત્પાદન પ્રવૃત્તિ માટે પરિવર્તશીલ બજેટ તૈયાર કરો.

પ્ર. ૩.(અ) રામ લી. નું છેલ્લા બે વર્ષનું પડતરનું માળખું અને વેચાણ નીચે મુજબ છે. (૮)

વર્ષ	વેચાણ (રૂ.)	સામાંત પડતર (રૂ.)	નફો (રૂ.)
૨૦૧૮-૨૦૧૯	(?)	૩,૧૫,૦૦૦	૭૫,૦૦૦
૨૦૧૯-૨૦૨૦	૭,૮૭,૫૦૦	૪,૭૨,૫૦૦	(?)

શોધો:

- (૧) ક્ષણા ગુણોત્તર
- (૨) સમતુલ્ય બિંદુએ વેચાણ
- (૩) રૂ. ૮૪,૦૦૦ નફાએ સલામતી ગાળો.
- (૪) ૨૦૧૯-૨૦ ના વર્ષ માટે સલામતીનો ગાળો.

(બ) રંગ લી. તમને નીચેની માહિતી આપે છે. (૯)

મુદતી પડતર રૂ. ૫,૬૦,૦૦૦

સીમાંત પડતર રૂ. ૪,૫૮,૧૮૨

ગણતરી કરો.

- (૧) સમતુલ્ય બિંદુએ વેચાણ
- (૨) રૂ. ૧૬,૦૦,૦૦૦ ના વેચાણે થનારો નફો.
- (૩) રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦ ખોટ હોય ત્યારે વેચાણ.
- (૪) રૂ. ૪,૦૦,૦૦૦ ના નફાએ સલામતી ગાળો.

- (ક) એક કંપનીનો ક્ષણા ગુણોત્તર ૪૦% છે. (૨)
- (૧) વેચાણ કિંમતમાં ૧૫% ઘટાડો.
- (૨) વેચાણ કિંમતમાં ૨૦% ઘટાડો.
- જો થાય તો તેને પોલચીવળવા કેટલા ટકા વેચાણમાં વધારો કરવો જોઈએ.

અથવા

- પ્ર. ૩. રોમન્સ લી. ની તા. ૩૧-૩-૨૨ ના રોજ પરા થતા વર્ષની માહિતી નીચે મુજબ મળેલ છે : (૧૬)

વિગત	
વેચેલ માલની પડતર	કુલ વેચાણના ૮૦%
	રૂ.
ચોખ્ખો નફો (૫૦% લેખે કરવેરા બાદ કર્યા પછી)	૩,૭૫,૦૦૦
ઈક્વિટી શેર મૂડી	૨૦,૦૦,૦૦૦
૧૦% ની પ્રેફરન્સ શેર મૂડી	૮,૦૦,૦૦૦
૧૨% ના ડિબેન્ચર્સ	૮,૦૦,૦૦૦
૧૦% ની લાંબાગાળાની લોન	૨,૦૦,૦૦૦
રાખી મુકેલી કમાણી	૮,૦૦,૦૦૦
સ્થિર મિલકતો	૩૨,૦૦,૦૦૦
ચાલુ મિલકતો	૨૨,૦૦,૦૦૦
સંચાલન ખર્ચા	૧,૩૪,૦૦૦
ડિબેન્ચર વટાવ	૪૦,૦૦૦

ઉપરની માહિતી પરથી નીચેના હિસાબી

ગુણોત્તરો ગણો :

- (૧) કાચા નફાનો ગુણોત્તર.
- (૨) સંચાલન ગુણોત્તર.
- (૩) વ્યાજ ખર્ચ ગુણોત્તર.
- (૪) માલિકી ગુણોત્તર.
- (૫) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર.
- (૬) મૂડીગિયરિંગ ગુણોત્તર.
- (૭) લાંબાગાળાના ભંડોળ અને કાયમી મિલકતોનો ગુણોત્તર.

પ્ર. ૪.

ગોપાલ લી. નું પરિવર્તનશીલ બજેટ નીચે મુજબ છે.

(૧૬)

પ્રવૃત્તિની સપાટી	૭૫%	૧૦૦%
ખર્ચા		
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	૪,૫૦,૦૦૦	૬,૦૦,૦૦૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૫,૬૨,૫૦૦	૭,૫૦,૦૦૦
સીધા ખર્ચા	૨,૨૫,૦૦૦	૩,૦૦,૦૦૦
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચા	૨,૪૩,૭૫૦	૩,૧૫,૦૦૦
ઓફિસ પરોક્ષ ખર્ચા	૩,૩૭,૫૦૦	૪,૨૦,૦૦૦
વેચાણ પરોક્ષ ખર્ચા	૧,૧૨,૫૦૦	૧,૪૨,૫૦૦

કંપની હાલમાં ૫૦% પ્રવૃત્તિએ કાર્ય કરે છે. વર્તમાન ભાવે ઉત્પાદનની વેચાણ કિંમત રૂ. ૧૮,૭૫,૦૦૦ છે. અર્ધચલિત ખર્ચામાં સમાયેલ બધા પ્રકારના સ્થિર ખર્ચા ૭૫% પ્રવૃત્તિ બાદ જ ૨૦% વધે છે.

એવી ધારણા કરવામાં આવે છે કે વેચાણ કિંમતમાં ૫% ઘટાડો કરવામાં આવે તો કંપની વેચાણ જથ્થો વધારી શકાશે અને તેથી કંપની ૬૦% અને ૮૦% ક્ષમતા એ પ્રવૃત્તિ કરી શકે. ૬૦% અને ૮૦% ઉત્પાદન શક્તિએ પરિવર્તનશીલ બજેટ તૈયાર કરો અને નફો શોધો.

અથવા

પ્ર. ૪.

તેજાનંદ લી. ની નીચે આપેલ વિગતો પરથી ૩૧ જુલાઈ ૨૦૨૨ ના રોજ પૂરા થતા ચાર માસનું રોકડ બજેટ તૈયાર કરો.

(૧૬)

	માસ	ખરીદી રૂ.	વેચાણ રૂ.	મજૂરી રૂ.	ખર્ચા રૂ.
ખરેખર અંદાજિત	એપ્રિલ	૨,૭૦,૦૦૦	૪,૨૦,૦૦૦	૪૫,૦૦૦	૩૦,૦૦૦
	મે	૨,૪૭,૫૦૦	૪,૫૦,૦૦૦	૭૫,૦૦૦	૪૨,૦૦૦
	જૂન	૩,૦૩,૭૫૦	૪,૮૦,૦૦૦	૭૫,૦૦૦	૪૮,૦૦૦
	જુલાઈ	૩,૦૦,૦૦૦	૫,૧૦,૦૦૦	૯૦,૦૦૦	૬૦,૦૦૦

વધારાની માહિતી:

- (૧) તા. ૧-૪-૨૦૨૨ ના રોજ રોકડ સિલ્લક રૂ. ૧,૬૫,૦૦૦.
- (૨) બધું જ વેચાણ અને ખરીદી શાખ પર થાય છે.
- (૩) ઉધાર વેચાણના ૭૫% વેચાણ પછીના મહિનામાં અને બાકીના ત્યાર પછીના બીજા મહિનામાં વસૂલ થાય છે.
- (૪) ઉધાર ખરીદીના ૭૫% ખરીદી પછીના મહિનામાં અને બાકીના ત્યાર પછીના બીજા મહિનામાં ચૂકવવામાં થાય છે.

- (પ) તા. ૩૧-૩-૨૦૨૨ ના રોજ ગ્રાહકોની બાકી રૂ. ૨,૭૦,૦૦૦ (રૂ. ૬૦,૦૦૦ ફેબ્રુઆરીના વેચાણના અને રૂ. ૨,૧૦,૦૦૦ માર્ચ ૨૦૨૨ ના વેચાણના), વેપારીઓની બાકી રૂ. ૨,૪૩,૭૫૦ (રૂ. ૪૩,૭૫૦ ફેબ્રુઆરીની ખરીદીના અને રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦ માર્ચ ૨૦૨૨ ની ખરીદીના) તેમજ ચૂકવવાની બાકી મજૂરી અને ચૂકવવાના બાકી ખર્ચા અનુક્રમે રૂ. ૧૮,૭૫૦ અને રૂ. ૯,૩૭૫ હતા.
- (દ) સમય ગાળો : મજૂરી $\frac{1}{2}$ માસ, ખર્ચા $\frac{1}{4}$ માસ.
- (૭) બેંક વ્યાજ રૂ. ૫,૦૦૦ ૩૦ જૂન, ૨૦૨૨ ના રોજ ઉઘરાવવામાં આવશે.
- (૮) કંપની પાસે રૂ. ૧,૧૧,૦૦૦ ની ૧૧% ની સરકારી જામીનગીરી છે, વ્યાજ ૩૦ એપ્રિલ અને ૩૧ ઓક્ટોબરના રોજ ચૂકવાય છે.
- (૯) એપ્રિલ મહિનામાં રૂ. ૨,૫૦,૦૦૦ નું ચંત્ર ખરીદવામાં આવશે, જે પેટે પ્રારંભિક રૂ. ૫૦,૦૦૦ ચૂકવવાના છે. બાકીના વાર્ષિક ૧૨% લેખે વ્યાજ સહિતના ત્રિમાસિક હપ્તા દ્વારા ચૂકવવાના છે.

પ્ર. પ.

મહાવીર લી. ના કંપની ધારા ૨૦૧૩ના મુજબના પાકા સરવૈયા.

(૧૬)

વિગત	નોંધ	૩૧-૩-૨૦૨૧	૩૧-૩-૨૦૨૦
I. ઈક્વિટી અને દેવા			
<u>1. શેર હોલ્ડરોના ભંડોળો</u>			
A. શેરમૂડી			
ઈક્વિટી શેરમૂડી રૂ. ૧૦ નો એક એવા અંશત : ભરાયેલા		-	૨,૫૦,૦૦૦
પૂરા ભરપાઈ ઈક્વિટી શેર		૩,૮૦,૦૦૦	-
રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ રૂ. ૧૦૦ નો એક એવા શેરદીઠ રૂ. ૮૦ ભરાયેલા			
રૂ. ૮૦,૦૦૦			
બાદ : બાકી હપ્તા			
(શેર દીઠ રૂ. ૨૦ લેખે) રૂ. ૪,૦૦૦		૫૦,૦૦૦	૭૬,૦૦૦
B. અનામત અંતે વધારો			
સામાન્ય અનામત		૨,૪૦,૦૦૦	૩,૨૦,૦૦૦
નફા-નુકસાન પત્રક		૧,૦૪,૫૦૦	૧,૮૫,૦૦૦
<u>2. બિનચાલુ દેવા</u>			
A. લાંબાગાળા માટે ઉછીનાં નાણાં			
૧૨% ના બદલી પાત્ર ડિબેંચર		૧,૦૦,૦૦૦	૧,૦૦,૦૦૦

વિગત	નોંધ	૩૧-૩-૨૦૨૧	૩૧-૩-૨૦૨૦
B. અન્ય લાંબાગાળાની જોગવાઈ પ્રેક્ટરન્સ શેર પરત ઉપલક ખાતું		૨૨,૦૦૦	-
<u>૩. ચાલુ દેવા</u>			
A. ટૂંકાગાળા માટે ઉછીનાં નાણાં બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ		૪૧,૦૦૦	-
B. વેપારી દેવા લેણદારો		૩,૧૬,૦૦૦	૩,૨૦,૦૦૦
C. અન્ય ચાલુ દેવા નહીં મંગાવેલ ડિવિડન્ડ		૧૨,૦૦૦	-
D. ટૂંકાગાળાની જોગવાઈ ભલામણ ડિવિડન્ડ કરવેરાની જોગવાઈ		૭૦,૦૦૦ ૫૫,૦૦૦	૬૦,૦૦૦ ૫૦,૦૦૦
	કુલ	૧૩,૯૦,૫૦૦	૧૩,૬૧,૦૦૦
II. મિલકતો			
<u>૧. બિનચાલુ મિલકતો</u>			
A. કાયમી મિલકતો			
1. દૃશ્ય કાયમી મિલકતો			
જમીન-મકાન		૪,૦૦,૦૦૦	૩,૨૦,૦૦૦
ફર્નિચર		૭૮,૫૦૦	૮૦,૦૦૦
યંત્રો		૩,૧૫,૦૦૦	૩,૦૦,૦૦૦
2. અદૃશ્ય કાયમી મિલકતો			
પાઘડી		૭૦,૦૦૦	૮૦,૦૦૦
B. બિનચાલુ રોકાણો			
રોકાણો		૯૬,૦૦૦	૬૯,૦૦૦
D. અન્ય બિનચાલુ મિલકતો			
પ્રાથમિક ખર્ચા		૧૮,૦૦૦	૨૦,૦૦૦

વિગત	નોંધ	૩૧-૩-૨૦૨૧	૩૧-૩-૨૦૨૦
2. ચાલુ મિલકતો			
A. માલસામગ્રી			
સ્ટોક		૧,૨૦,૦૦૦	૧,૧૦,૦૦૦
માર્ગસ્થ માલ		૧૦,૦૦૦	-
B. વેપારી લેણા			
દેવાદારો		૨,૮૩,૦૦૦	૨,૬૭,૦૦૦
D. રોકડ અને રોકડ સમાન મિલકતો			
રોકડ-બેંક		-	૧,૧૫,૦૦૦
કુલ		૧૩,૯૦,૫૦૦	૧૩,૬૧,૦૦૦

વધારાનું માહિતી:

- (૧) કંપનીએ અંશતઃ ભરપાઈ થેયલ ઈક્વિટી શેરને પૂર્ણ ભરપાઈ કરવા સામાન્ય અનામતમાંથી બોનસ શેર જાહેર કર્યા હતા.
- (૨) જે પ્રેફરન્સ શેરહોલ્ડરોના હપ્તા બાકી હતા તેઓને જરૂરી નોટિસ આપવામાં આવી હતી. બાકી હપ્તાના નાણાં પૂરા મળી ગયા હતા. ત્યારબાદ કંપની ધારાની જોગવાઈનું પાલન કરીને સંચાલકોએ પ્રેફરન્સશેર ૧૦% ના પ્રીમિયમ પરત કર્યા. આ હેતુ માટે પૂરેપૂરી જોગવાઈ સામાન્ય અનામતમાંથી કરવામાં આવી. ૨૦૦ પ્રેફરન્સ શેર ધારણ કરનારાઓને શોધી શકાયા નહિ. તે સિવાયનાને પૂરી રકમ ચૂકવી દેવામાં આવી. ત્યારબાદ મૂડી પરત અનામતનો ઉપયોગ પૂરા ભરપાઈ બોનસ શેર આપવા કરવામાં આવ્યો.
- (૩) બદલીપાત્ર ડિબેન્ચર્સ પૈકી અમુક ડિબેન્ચરનું મૂળ કિંમતે ઈક્વિટી શેરમાં રૂપાંતર કરેલ છે. જ્યારે કેટલાક ડિબેન્ચર ૫% ના વટાવે બહાર પાડેલ છે.
- (૪) ૩૧-૩-૨૦૨૧ ના રોજ ચંત્રની ઘસારા ફંડની બાકી રૂ. ૧,૧૦,૦૦૦ અને તા. ૩૧-૩-૨૦૨૦ રોજની ઘસારા ફંડની બાકી રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ હતી.
- (૫) ચાલુ વર્ષનો ઘસારો :

જમીન-મકાન પર	રૂ. ૪૫,૦૦૦
અને ચંત્રો પર	રૂ. ૫૦,૦૦૦
	રૂ. ૮૦,૦૦૦ ની પડતર કિંમતનું ચંત્ર રૂ. ૪,૦૦૦ ના નુકસાનથી વેચવામાં આવ્યું હતું.
- (૬) ચાલુવર્ષના નફામાંથી રૂ. ૨૦,૦૦૦ સામાન્ય અનામત ખાતે લઈ જવામાં આવ્યા. ઉપરની માહિતી પરથી તૈયાર કરો :
 - (૧) કાર્યશીલ મૂડીમાં ફેરફાર દર્શાવતું પત્રક.
 - (૨) ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક.
 - (૩) જરૂરી અન્ય ખાતાઓ.

અથવા

- પ્ર. ૫. ઉપરની રકમ (પ્ર. ૫) પરથી હિસાબી ધોરણ-૩ મુજબ રોકડ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો. (૧૬)
- પ્ર. ૬. ટૂંક નોંધ લખો (ગમે તે ચાર) (૧૬)
- (૧) જવાબદારી હિસાબી પદ્ધતિના ફાયદા અને મર્યાદા.
- (૨) બજેટરી અંકુશના હેતુઓ.
- (૩) મૂડી પડતરનો અર્થ અને તેનું મહત્વ.
- (૪) સમતૂટ વિક્ષેપણના અનુમાનો અને તેની મર્યાદા.
- (૫) રોકડ અંદાજપત્રની મુશ્કેલી.
- (૬) સામાન્ય માપના પત્રકો.

ENGLISH VERSION

Instructions:

- (1) Answer in all questions.
- (2) This paper carries 100 marks.
- (3) Figures to the right indicate marks of each question.
- (4) Que. 1 and 6 are compulsory.

Q. 1. Give the answers as per instruction: (20)

- (1) From the following information prepare a statement 3 showing changes in working capital and show the effect in fund flow statement (only for working capital changes)

	Rs.
(1) Increase in stock	1,00,000
(2) Increase in creditors	80,000
(3) Decrease in Bills receivable	20,000
(4) Increase in Prepaid expenses	2,000
(5) Decrease in Bills payable	5,000
(6) Decrease in Cash and Bank Balance	10,000
(7) Increase in unpaid expenses	7,000

(2) The following information is relating to Rang Ltd.

Current Ratio 2.5

Liquidity Ratio 1.5

Working Capital Rs. 1,20,000

Bank overdraft Rs. 20,000

Calculate and ascertain the amount of current assets, liquid liabilities and stock.

(3) Commission on sales (on cash sales 2% and on credit sales 3%) paid after the month of actual sale, credit sales are 4 times of cash sales. If, Rs. 84,000 paid commission for the month of April, find out the sales of month March.

(4) Fill in the blanks:

Production capacity	60%	75%	90%
Units	-	-	10,800
Wages per unit	(?)	0.30	0.30
Depreciation per unit	0.45	(?)	0.30
Administrative Expenses per unit	0.60	(?)	(?)

(5) From the following information, if to get 25% net profit on sale, how many units must be sold?

Selling price - 50 per units

Contribution- Rs. 30 per unit

Fixed cost - Rs. 3,60,000

Q. 2 (A) Following details are obtained from the Financial Records of Harsh Ltd. **(12)**

Cash sales (25% of Net Credit sales)	Rs. 7,52,000
Adjusted purchases	81.25% of Total net sale
Equity share capital	Rs. 11,75,000
15% Debentures	Rs. 9,40,000
Debenture Discount	Rs. 28,500
Net profit (before 50% tax)	Rs. 3,76,000
Reserves	Rs. 2,44,400
Debtors	Rs. 3,99,500
Preliminary expenses	Rs. 94,000

Calculate following ratios from the above information:

- (1) Operating ratio
- (2) Return on total capital employed
- (3) Rate of return on equity shareholders fund
- (4) Debtors ratio (360 days of year)
- (5) Net profit Ratio
- (6) Gearing Ratio

(B) Following are the ratio to the Trading activities of Chawda Ltd. : **(4)**

Debtors 'velocity: 3 months, Adjusted purchase : 25%

Gross profit for the year ended on 31-3-2021 amounted to Rs. 14,00,000 and bills receivable was Rs. 87,500.

Find out:

- (1) Sales
- (2) Debtors.

OR

Q. 2. The following information are obtained from the of Mahavir Electricals Ltd : **(16)**

- (1) Direct material cost Rs 7 per unit.
- (2) Direct labour cost Rs. 50 per hour and requires 1.6 hours to produce one unit of product.
- (3) Salesmen are paid a commission of Rs.1 per unit sold.
- (4) Estimated production overheads for two level of activities are as follows:

Level of capacity	96%	?
Volume of production(units)	?	1,50,000
Expenses:	Rs.	Rs.
Indirect material	2,64,000	3,30,000
Indirect labour	1,50,000	1,87,500
Inspection	90,000	1,12,500
Repair - Maintenance	84,000	1,02,000
Supervision	1,98,000	2,34,000
Depreciation on plant	90,000	90,000
Engineering services	94,000	94,000
Fixed selling & Distribution overheads (per unit)	0.70	0.56

Certain information of 96% production capacity is as follows:

Total Direct wages Rs. 4,80,000.

From the above information, prepare flexible budget for 96%, 100% and 112% production capacity.

Q. 3. (A) Last Two years Cost structure and sales of Ram Ltd.as is under. **(8)**

Year	Sales(Rs.)	Marginal Cost (Rs.)	Profit (Rs.)
2018-19	?	3,15,000	75,000
2019-20	7,87,500	4,72,500	(?)

Calculate:

- (1) Contribution Ratio.
- (2) Break even Point.
- (3) Margin of safety at a profit of Rs. 84,000.
- (4) Margin of safety for the year of 2019-20.

(B) Following Information of Rang Ltd. is Given to you. (6)

Periodical cost Rs. 5,60,000

Marginal cost Rs. 4,58,182

Calculate:

- (1) Break even Point.
- (2) Profit at the sale of Rs. 16,00,000.
- (3) Sale at the loss of Rs. 2,00,000.
- (4) Margin of safety at the profit of Rs. 4,00,000.

(C) A company has a P/V ratio of 40%. By what percentage must sales be increased to offset-? (2)

(I) 15% reduction in selling price.

(II) 20% reduction in selling price.

OR

Q. 3. The following information regarding Romans Ltd. is available for the year ended on 31-3-2022: (16)

Particular

Cost of goods sold	80% of the total sale
	Rs.
Net Profit (after tax deducted at 50%)	3,75,000
Equity share capital	20,00,000
10% preference share capital	8,00,000
12% Debenture	8,00,000
10% long term loan	2,00,000
Retained earnings	8,00,000
Fixed assets	32,00,000
Current assets	22,00,000
Operating Expenses	1,34,000
Debenture discount	40,000

From the above information you are required to calculate the following ratios:

- (1) Gross Profit ratio.
- (2) Operating ratio.
- (3) Interest expense ratio.
- (4) Propriety ratio.
- (5) Net profit ratio.
- (6) Gearing ratio.
- (7) Long term funds to fixed assets ratio.

Q. 4. Following is the flexible Budget of Gopal Ltd.

(16)

Activity Level	75%	100%
Expenses		
Direct Materials	4,50,000	6,00,000
Direct Wages	5,62,500	7,50,000
Direct Expenses	2,25,000	3,00,000
Factory overheads	2,43,750	3,15,000
Office overheads	3,37,500	4,20,000
Selling overheads	1,12,500	1,42,500

Present company works at 50% level of production. At present selling price, the total sale of production is Rs. 18,75,000. All types of fixed overheads expenses included in semi-variable costs are increased by 20% only after 75 % of level of production.

It is estimated that if the selling price is reduced by 5% the company can increase its sales volume and hence the company can work at 60% and 80% level of production.

Prepare a flexible budget at 60% and 80% level of production and find out the profit.

OR

- Q. 4.** From the following information of Tejanand Ltd. Prepare a cash budget for four months ending on 31st July 2022. **(16)**

	Months	Purchase Rs.	Sales Rs.	Wages Rs.	Expenses Rs.
Actual Estimated	April	2,70,000	4,20,000	45,000	30,000
	May	2,47,500	4,50,000	75,000	42,000
	June	3,03,750	4,80,000	75,000	48,000
	July	3,00,000	5,10,000	90,000	60,000

Additional information:

- (1) Cash balance on 1-4-2022 is Rs. 1,65,000.
- (2) All the sales and purchases are on credit.
- (3) 75% of credit sales are collected in the month after sale and the balance in the second month after sale.
- (4) 75% of credit purchases are paid in the month after purchase and the balance in the second month after purchase.
- (5) On 31-3-2022, Balance of Customers was Rs. 2,70,000 (Rs. 60,000 for the sales in February and Rs. 2,10,000 for sales in March 2022), Balance of Traders was Rs. 2,43,750 (Rs. 43,750 for the sales in February and Rs. 2,00,000 for sales in March 2022), outstanding wages and expenses was Rs. 18,750 and Rs. 9,375 respectively.
- (6) Time Lag - wages $\frac{1}{2}$ months, Expenses $\frac{1}{4}$ months.
- (7) Rs. 5,000 bank interest will be debited on 30th June 2022.
- (8) A company has 11% Gov. Security of Rs. 1,11,000, interest will be paid on 30th April and 31st October.
- (9) A new machine is to be bought for Rs. 2,50,000 in the month of April. For which payable Rs. 50,000 down payment and the balance in quarterly base with interest 12% p.a.

Q. 5.

Balance sheet of Mahaveer Ltd. As per Company's Act 2013.

(16)

Particulars	Note	31-3-2021	31-3-2020
I. Equity and Liability			
<u>1. Share holders Funds</u>			
A. Share capital			
Equity share capital each of Rs. 10 partly paid		-	2,50,000
Fully paid up equity share capital		3,80,000	-
Redeemable preference shares of Rs. 100 each Rs. 80 paid up Rs. 80,000			
Less: Call in arrears (Rs. 20 Per share) <u>Rs. 4,000</u>		50,000	76,000
B. Reserves and surplus			
General Reserve		2,40,000	3,20,000
Profit and Loss Account		1,04,500	1,85,000
<u>2. Non -Current liability</u>			
A. Long term borrowing			
12% Convertible debenture		1,00,000	1,00,000
B. Other Long term provision			
Preference share Redemption Suspense Account		22,000	-
<u>3. Current liability</u>			
A. Short term borrowing			
Bank overdraft		41,000	-
B. Trade payable			
Creditors		3,16,000	3,20,000
C. Other Current liability			
Unclaimed dividend		12,000	-
D. Short term provision			
Proposed dividend		70,000	60,000
Provision of tax		55,000	50,000
Total		13,90,500	13,61,000

Particulars	Note	31-3-2021	31-3-2020
II. Assets			
<u>1. Non Current Assets</u>			
A. Fixed Assets			
1. Tangible Fixed Assets			
Land -Building		4,00,000	3,20,000
Furniture		78,500	80,000
Machinery		3,15,000	3,00,000
2. Intangible Fixed Assets			
Goodwill		70,000	80,000
B. Non Current Investment			
Investment		96,000	69,000
D. Other Non-Current Assets			
Preliminary Expenses		18,000	20,000
<u>2. Current Assets</u>			
A. Inventory			
Stock		1,20,000	1,10,000
Goods in transit		10,000	-
B. Trade Receivable			
Debtors		2,83,000	2,67,000
D. Cash and Cash Equivalent			
Cash -Bank		-	1,15,000
Total		13,90,500	13,61,000

Additional Information:

- (1) Company declared bonus out of its general reserve to convert its partly paid equity shares into fully paid up shares.
- (2) Preference shareholders, whose calls were in arrears, were given notice to pay the arrear money. Whole amount of call in arrears were received. After wards. Directors redeemed the preference shares at 10% premium after complying the provisions of Company's Act. For this purpose, whole amounts were provided from general reserve. All payments were made except to the holders of 200 preference shares who could not be traced. Reserves so created while redeeming the preference shares, were utilized issuing fully paid up equity bonus shares.

- (3) Out of convertible debentures, certain debentures were converted into equity shares at their face value, who some debentures were issued at 5% discount.
- (4) Balance of accumulated depreciation on machinery was, Rs. 1,10,000 as on 31/3/2021 and Rs. 1,00,000 as on 31-3-2020.
- (5) Depreciation for the current year

Land & Building	Rs. 45,000
Machinery	Rs. 50,000

A plant cost of Rs. 80,000 was sold out at the loss of Rs. 4,000.
- (6) Rs. 20,000 were transferred to general reserve A/c from the current year's profit.

From the above information, prepare:

- (1) Statement showing changes in working capital
- (2) Fund flow statement and
- (3) Necessary other accounts.

OR

- Q. 5.** Prepare cash flow statement As per Accounting standard -3 from above (Q. No. 5) data. **(16)**
- Q. 6. Write short Note. (Any Four)** **(16)**
- (1) Merits and limitation of responsibility accounting.
 - (2) Objectives of Budgetary Control.
 - (3) Meaning and importance of cost of capital.
 - (4) Assumption of break-even point and its limitation.
 - (5) Difficulties in Cash Budgeting.
 - (6) Common size Statement.